

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/36/2015
Identifikačné číslo spisu:	5713010315
Dátum vydania rozhodnutia:	25.08.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5713010315.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 25. augusta 2015 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Milana Karabína v trestnej veci proti obvinenému K. G. pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. a iné o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 2To/12/2015 zo dňa 4. marca 2015 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného K. G. s a o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom samosudcu Okresného súdu Martin z 15. januára 2015, sp. zn. 3T/5/2013 bol obvinený K. G. uznaný vinným zo spáchania prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. a prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenom dni v mesiaci marec 2012, pravdepodobne v pracovný deň v období od 1.3.2012 do 21.3.2012, si nezisteným spôsobom zadovážil kľúč od bytu č. 15 nachádzajúceho sa v G., na ul. G. č. XX, na 4.poschodí, patriaci M. L., nar. XX.XX.XXXX a Y. L., nar. XX.XX.XXXX, pomocou takto zabezpečeného pravého kľúča odomkol vchodové dvere a vošiel do uvedeného bytu, odkiaľ zo skrine nachádzajúcej sa v spálni odcudzil peňaženku, v ktorej sa nachádzala finančná hotovosť vo výške 1.800,- CZK (72,94 €) a 570 €, následne z bytu odišiel a v nezistenom čase a nezisteným spôsobom vrátil kľúče do kabelky poškodenej Y. L., ktorá mala v tom čase položenú v bare Hotela C., kde v tej dobe pracovala, čím svojím konaním spôsobil poškodenej škodu v celkovej výške 642,94 €.

Za to mu bol uložený podľa § 194 ods. 2 Tr. zák. s použitím §37 písm. h/, § 38 ods.2. ods. 4 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 28 mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia (podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák.).

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bol obvinený zaviazaný k povinnosti na náhradu škody poškodenej Y. L. vo výške 642,- Eur.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obvinený, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením zo 4. marca 2015, sp. zn. 2To/12/2015 tak, že ho podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Obvinený K. G. podal proti tomuto uzneseniu krajského súdu prostredníctvom obhajcu dovolanie uplatniac dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. teda, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Obvinený v odôvodnení dovolania predovšetkým namietal, že odsudzujúce rozhodnutie súdu sa reálne opiera o nezákonný dôkaz, ktorým je svedecká výpoveď svedkyne K. L., ktorej bola ukázaná jeho fotografia pred začatím trestného stíhania vo veci a pred podaním trestného oznámenia poškodenou a „na ktorú mala dokresľovať vlasy, fúzy a okuliare, čo svedkyňa sama potvrdila aj vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní zo dňa 9.12.2014“. Je preto pravdepodobné, že svedkyňa bola týmto postupom navedená, aby si „vsugerovala“ jeho tvár. Vyjadril tiež názor, že v inkriminovanom období na chodbe pred bytom poškodenej si v krátkom čase za cca pol minúty nemohla prezrieť a zapamätať tvár páchatel'a, ktorý bol maskovaný slnečnými okuliarmi a fúzmi. Takýmto nesprávnym postupom polície došlo k „zmanipulovanému dosadeniu“ výzoru obvineného do pamäte svedkyne, ktorá následne vo svojich výpovediach tohto opakovane označila za páchatel'a.

Následná rekognícia osoby mala byť vykonaná in natura a nie z fotografií. Naviac svedkyňa neboli predložené fotografie osôb podobného zovňajšku tak ako ich opisovala vo svojej výpovedi, pričom sa jednalo len o fotografie tváří a nie fotografie „v rozsahu celého ich telesného vzrastu“. Takýto postup vyšetrovateľa policajného zboru pri rekognícii bol v rozpore s ustanovením § 126 ods. 1 Tr. por. Podľa názoru obvineného súd si ľahko mohol zadovážiť fotografiu jeho tváre z marca 2012, kedy bol zhodou okolností dodaný do výkonu väzby za iný skutok a pri prijímaní do väzby bol odфотографovaný.

Na základe uvedenej argumentácie potom obvinený dôvodil, že rekognícia a výpovede tejto svedkyne, ktoré jediné dôkazy ho usvedčovali ako údajného páchatel'a trestného činu, nemajú žiadnu relevanciu „čím došlo k následnému znehodnoteniu a nepoužiteľnosti všetkých ostatných dôkazov vykonaných po tomto oznámení ako celku“.

V časti odôvodnenia dovolania označenej ad II/ obvinený prezentoval názor, že výpoveď poškodenej o tom, ako sa mal ako páchatel' dostať ku kľúčom od jej bytu, nebola potvrdená žiadnym objektívnym dôkazom, ale je len jej domnienkou. V tomto smere namietal, že v prípravnom konaní mali byť zisťované na mieste činu prípadné daktyloskopické a trasologické stopy páchatel'a.

Obvinený v tejto časti dovolania namietal výpovede poškodenej Y. L. a svedkyne K. L. v časti, keď si nepamätali presný deň, kedy malo dôjsť ku krádeži finančnej hotovosti, ako aj, že nebol vykonaný žiaden dôkaz k výške škody, ktorá mala byť poškodenou spôsobená. Súdy akceptovali v tomto smere iba tvrdenie samotnej poškodenej. Jej výpovede sú, podľa názoru obvineného spochybnené aj tou skutočnosťou, že podala trestné oznámenie až dňa 15. novembra 2012. Orgány polície potom v ten istý deň vypočuli svedkyňu K. L. a vykonali rekogníciu a v ten istý deň bol z prevádzky penziónu „F.“ v G. predvedený aj on sám ako podozrivý. Takýto rýchly postup polície nie je, podľa jeho názoru, obvyklý a nasvedčuje tomu, že úkony boli „vopred pripravené a plánované, čo vyvoláva dohady o možnej účelovosti celého trestného stíhania voči jeho osobe“.

Na základe uvedenej argumentácie obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Žiline zo 4. marca 2015, sp. zn. 2 To/12/2015 bol porušený zákon v ustanovení § 319 Tr. por. a § 119 Tr. por. a nasl., ako aj v konaní ktoré mu predchádzalo, následne aby napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj rozsudok Okresného súdu Martin z 15. januára 2015, sp. zn. 3T/5/2013 zrušil a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. vec vrátil tomuto súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Podľa § 376 Tr. por. samosudca súdu prvého stupňa doručil rovnopis dovolania obvineného Okresnej prokuratúre Martin a poškodenej Y. L. s upozornením, že sa môžu k dovolaniu vyjadriť.

Prokurátor okresnej prokuratúry vo svojom stručnom písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedol, že rozhodnutie okresného súdu a nadväzujúce rozhodnutie krajského súdu považuje za zákonné a spravodlivé. S dovolacou argumentáciou obvineného sa nestotožnil, a preto navrhol jeho dovolanie odmietnuť.

Poškodená Y. L. sa k dovolaniu obvineného nevyjadřila.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predovšetkým skúmal či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím uznesenie Krajského súdu v Žiline ako odvolacieho súdu, ktorým bolo zamietnuté odvolanie obvineného K. G., podané proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bol uznaný vinným a bol mu uložený trest. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané obvineným prostredníctvom obhajcu, bolo preto podané osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. a § 373 Tr. por. K podaniu dovolania došlo 13. mája 2015 na Okresnom súde Nitra, teda v lehote a v mieste tak ako to upravuje ustanovenie § 370 ods. 1 Tr. por.

V dovolaní musí byť ďalej uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napadané, tak aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytýkajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo. Obvinený poukázal na dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. teda, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Obvinený v rámci svojich dovolacích námietok spochybňuje najmä zákonný priebeh prípravného konania, najmä porušenie zákona pri získaní niektorých dôkazov a domáha sa preto zrušenia uznesenia Krajského súdu v Žiline, ktorým bolo jeho odvolanie podľa § 319 Tr. por. zamietnuté.

Dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 písm. g/ Tr. por., je že odsudzujúce rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii uvedeného dovolacieho dôvodu dovolací súd teda preskúmal či v predmetnom prípade vo veci konajúce súdy rozhodovali na základe nezákonne vykonaných dôkazov.

Opierajúc sa o tento dovolací dôvod obvinený K. G. namietal spôsob vykonania opoznávanie páchateľa svedkyňou K. L., ale aj obsah jej výpovede. Značná časť dovolacích námietok obvineného smerovala tiež voči rozsahu dokazovania a napokon namietal aj skutkové závery ustálené súdom prvého stupňa, ktoré si následne osvojil aj krajský súd ako súd odvolací.

Z obsahu relevantných častí trestného spisu vyplýva, že trestné oznámenie na obvineného podala poškodená Y. 15. novembra 2012 na Odbore kriminálnej polície Okresného riaditeľstva PZ v Martine. Podľa zápisnice o trestnom oznámení sa poškodená dostavila na Okresné riaditeľstvo PZ Martin v čase o 8.10 hod. V nadväznosti na to v čase o 8.20 hod. bol K. G. zadržaný ako podozrivá osoba.

Svedkyňa K. L. bola vypočutá 15. novembra 2012 v čase od 10.55 do 11.30 hod., pričom vo svojej výpovedi opísala osobu, ktorú v inkriminovanom čase videla vchádzať do bytu poškodenej. V nadväznosti bola s ňou vykonaná rekognícia osoby páchateľa podľa predloženého fotoalbumu.

Dňa 15. novembra 2012 od 12.20 hod. do 13.45 hod. bola vypočutá poškodená Y. L. v procesnom postavení svedkyne - poškodenej.

Trestné stíhanie „vo veci“ bolo začaté uznesením vyšetrovateľa polície z 15. novembra 2012, ČVS: ORP-723/OVK-MT-2012 a v ten istý deň bolo podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vznesené obvinenie K. G.

(uznesením pod rovnakým ČVS) a následne v čase od 16.55 hod. do 17.30 hod. bol vypočutý v procesnom postavení obvineného.

Z uvedeného prehľadu postupnosti jednotlivých úkonov prípravného konania je zrejmé, že obvinený K. G. bol zadržaný bezprostredne po podaní trestného oznámenia poškodenou Y. L. nepochybne práve na základe jeho obsahu. Poškodená totiž hneď v úvodnej časti svojho oznámenia označila za podozrivú osobu práve obvineného, ako jej bývalého kolegu. Ako tzv. korunnú svedkyňu uviedla v trestnom oznámení svoju susedku svedkyňu K. L. ktorá bola v nadväznosti na to o 10.55 hod. taktiež vypočutá a ktorá v rámci rekognície z fotoalbumu opoznala z predložených fotografií obvineného ako osobu, ktorú v inkriminovanom čase videla vojsť do bytu poškodenej.

Podľa § 126 ods.1 Tr. por. ak sa má výsluchom zistiť totožnosť nejakej osoby alebo veci, vyzve sa obvinený, aby ju opísal. Až potom sa mu má osoba alebo vec ukázať, a to medzi viacerými osobami podobného zovňajšku alebo vecami toho istého druhu.

Podľa § 126 ods. 2 Tr. por. rekogníciu možno vykonať aj podľa fotografií, prípadne s použitím technických prostriedkov.

Podľa § 138 Tr. por. ustanovenia § 123 až 126 o výsluchu obvineného sa primerane použijú aj na výsluch svedka, na konfrontáciu medzi svedkami, ktorí už boli vypočutí, a na rekogníciu.

V posudzovanom prípade po podaní trestného oznámenia poškodenou Y. L. bolo potrebné jej obsah vo vzťahu k podozrivej osobe K. G. overiť či bol tou osobou, ktorú videla svedkyňa K. L. v inkriminovanom čase vchádzať do bytu poškodenej. Za tým účelom bol vykonaný výsluch tejto svedkyne a bola s ňou vykonaná rekognícia osoby. Po jednoznačnom opoznaní obvineného, bolo tomuto vznesené obvinenie a bol vypočutý v procesnom postavení obvineného.

Z uvedeného popisu postupnosti jednotlivých úkonov prípravného konania je nepochybne zrejmé, že vykonaná rekognícia so svedkyňou bola vykonaná 15. novembra 2012, krátko po podaní trestného oznámenia na podozrivú osobu K. G. a začatí trestného stíhania, pričom obvinenie mu bolo vznesené až na základe výsledku tejto rekognície.

K postupu vyšetrovateľa Policajného zboru pri rekognícii je treba zdôrazniť, že ustanovenie § 126 Tr. por. umožňuje orgánom prípravného konania vykonať opoznávanie buď in natura (podľa ods. 1) alebo podľa fotografií (podľa ods. 2), pričom obidva spôsoby sú lege artis. I keď rekognícia vykonaná za osobnej prítomnosti podozrivej osoby a vhodných figurantov, je z pochopiteľných dôvodov Trestným poriadkom prioritizovaná z obsahu vyšetrovacieho spisu (č. l. 82-87)/ je zistiteľné, že obvinený K. G. pri predvážaní na Odbor kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Martine kládol aktívny odpor, bol fyzicky i verbálne agresívny, a preto bolo potrebné, aby policajti vykonávajúci zákrok použili voči nemu za účelom prekonania odporu a odvrátenia útoku donucovacie prostriedky. Z pohľadu uvedených skutočností bol procesný postup vyšetrovateľa Policajného zboru v posudzovanom prípade správny, pretože iný postup tieto okolnosti vylučovali. Rekogníciu tak ako bola vykonaná v posudzovanom prípade so svedkyňou K. L. teda nie je možné vyhodnotiť ako nezákonnú.

V danej súvislosti treba tiež zdôrazniť, že svedkyňa K. L. vykonala opoznávanie páchatel'a aj na hlavnom pojednávaní Okresného súdu Martin, pri ktorom opakovane osobu obvineného bez akýchkoľvek pochybností opoznala. Výsledky úkonov vykonaných v štádiu súdneho konania nie je možné spochybniť, naopak vo všeobecnosti uplatňovanie princípov kontradiktórneho trestného konania zvyšuje význam úkonov vykonávaných pred súdom.

Z pohľadu uvedeného najvyšší súd konštatuje, že v postupe orgánov prípravného konania, ako aj súdov nie je možné vidieť žiadne porušenie zákonných záruk spravodlivého procesu. Obsah trestného spisu neposkytuje žiaden podklad o tom, že by okresný, resp. krajský súd pri vykonávaní úkonov súdneho konania postupovali v rozpore s príslušnými zákonnými ustanoveniami ako aj, že by vykonali relevantné

dôkazy nezákonným spôsobom.

Dovolacia argumentácia obvineného založená na tvrdení, že polícia robila kroky nezvyčajne rýchlo a plánovane s vopred pripravenými úkonmi, je založená na skôr jeho subjektívnych úvahách ako na objektívnych okolnostiach vyplývajúcich z obsahu trestného spisu, z ktorého totiž vyplýva, že postupnosť krokov polície bola chronologická a jednotlivé úkony nadväzovali logicky na seba. Je tiež zrejmé, že polícia v Martine v čase prijatia trestného oznámenia poškodenej už mala poznatky o osobe obvineného, ktorý sa v minulosti opakovane dopúšťal majetkovej trestnej činnosti (v minulosti bol sedemkrát súdne trestaný). Osobu obvineného charakterizuje aj jeho následné správanie, keď bolo potrebné vydať príkaz na jeho zatknutie a rozhodnúť o jeho väzbe, keďže sa nezdržoval na adrese trvalého pobytu, nikde nepracoval a na zatajenie svojej identity používal falošné doklady.

S poukazom na tieto okolnosti charakterizujúce osobu obvineného, vzhľadom na obsah trestného oznámenia poškodenej a napokon aj jej skúsenosť s výhražnými správami zasielanými na jej mobilný telefón, bol zárok príslušníkov polície a rýchlosť vykonávania jednotlivých úkonov správne a plne odôvodnené.

Dovolaťom namietaný dátum uvedený na konci zápisnice o výsluchu svedkyne K. L. - „13.11.2012“ je evidentne nesprávny vinou písárskej chyby. Z postupnosti jednotlivých úkonov je celkom nepochybné, že svedkyňa bola vypočutá až 15. novembra 2012, tak ako je to správne uvedené na 1 až 4 strane zápisnice o jej výsluchu. Z obsahu spisu je zrejmé, že neskôr bola svedkyňa opätovne vypočutá až 13. decembra 2012 (č. l. 44-47 vyšetrovacieho spisu).

Stanovisko obvineného prezentované v odôvodnení dovolania, že dokazovanie, najmä v prípravnom konaní nebolo vykonané v náležitom rozsahu nebolo možné z hľadiska použitého dovolacieho dôvodu akceptovať.

Proces dokazovania (a to nie len z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por., podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

Zásada voľného hodnotenia dôkazov, vybudovaná na vnútornom presvedčení znamená teda myšlienkovú činnosť, ktorá vytvára pre súd možnosť dostatočného priestoru v rámci vlastnej úvahy k tomu, aby sám určil rozsah dokazovania a vykonal prípadnú selekciu navrhovaných dôkazov procesnými stranami v obsahovom kontexte významu navrhovaných dôkazov niektorou z procesných strán v porovnaní s množstvom, kvalitou a závažnosťou tých dôkazov, ktoré už boli vo veci vykonané.

Z uvedených dôvodov dovolaciu námietku obvineného, spočívajúcu v tvrdení, že v predmetnom prípade nečinnosťou orgánov prípravného konania bol navodený stav dôkaznej núdze, je preto treba považovať z hľadiska naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. za irelevantnú.

Obvinený v odôvodnení dovolania sa čiastočne zaoberal rozborom dôkaznej situácie, najmä rozborom niektorých jednotlivých dôkazov (výpovedami poškodenej Y. L. a svedkyne K. L.) a tiež namietal správnosť zisteného skutkového stavu vo vzťahu k výške spôsobenej škody.

V týchto súvislostiach najvyšší súd ako súd dovolací musí opakovane konštatovať, že námietky v tejto časti dovolania smerujú proti hodnoteniu dôkazov v rámci skutkových zistení súdu a k popisu týchto skutkových zistení v odôvodnení rozsudku, pričom sa domáha zrušenia rozsudku a odvolaciemu súdu vytyka, že tak neurobil. Obvinený presadzuje odlišné hodnotenie dôkazov, než ku ktorému dospeli sudy

oboch stupňov pri zisťovaní skutkového stavu. Domáha sa teda cestou dovolania neprípustného preskúmania skutkových zistení. Dovolací súd je povinný vychádzať zo skutkových zistení súdu prvého stupňa resp. odvolacieho súdu a v nadväznosti na tento skutkový stav hodnotiť správnosť hmotnoprávneho posúdenia.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného K. G., nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.